

295

На основу члана 18. став 1. Закона о образовању одраслих ("Службени гласник Републике Српске", бр. 59/09 и 1/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), на приједлог Завода за образовање одраслих, министар индустрије, енергетике и рударства доноси

**ПРОГРАМ
ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА ЛАКИРЕРА****Члан 1.**

Овим програмом утврђују се циљ, услови за упис, наставни садржај, трајање и облик извођења Програма, кадровски, дидактички и просторни услови за извођење Програма и начин вредновања стеченог знања у току оспособљавања за лакирера.

Члан 2.

Циљ овог програма јесте да полазници усвоје знање и радне вјештине за лакирање наношењем премаза према дефинисаној технологији уз осигурање квалитета радног процеса, као и за припремање дрвета и плоча на бази дрвета за лакирање.

Члан 3.

Садржај овог програма са утврђеним подручјем рада, наставним садржајем и фондом часова за сваки предмет, обликом извођења наставе и начином провјере стеченог знања налази се у Прилогу овог програма, који чини његов саставни дио.

Члан 4.

(1) Програм може да похађа лице са навршених 18 година, завршеном најмање средњом школом, које посједује општу здравствену и психофизичку способност за рад, а коју доказује љекарским увјерењем.

(2) Предност при упису имају лица која посједују радно искуство у дрвном сектору, а посебно у сектору површинске обраде, лакирања дрвета и плоча на бази дрвета.

(3) Провјера основних знања и радних вјештина полазника врши се писменим улазним тестом.

Члан 5.

(1) Теоријску и практичну наставу може да изводи лице које има одговарајуће звање и минимално пет година доказаног практичног радног искуства у области прераде дрвета.

(2) Теоријску наставу може да изводи лице које је стекло звање:

а) дипломирани инжењер машинства, одсјек: механичка прерада (технологија) дрвета или

б) дипломирани инжењер шумарства, одсјек: механичка прерада (технологија) дрвета.

(3) Практичну наставу може да изводи лице које има најмање средњу стручну спрему из области прераде дрвета, лакирања и површинске обраде са доказаним практичним искуством од минимално пет година.

Члан 6.

Настава у складу са овим програмом траје укупно 100 часова, од којих је 20 часова теоријске наставе и 80 часова практичне наставе.

Члан 7.

(1) Теоријска настава изводи се у просторијама учионог типа са условима за приказивање презентација и видео-записа, као и помоћу других наставних средстава потребних за рад.

(2) Практична настава изводи се са одговарајућом техничком опремом у просторијама које обезбјеђују услове за извођење планираног нивоа практичне наставе.

Члан 8.

За вријеме оспособљавања врши се стално праћење усвојеног нивоа знања и радних вјештина сваког полазника путем листа за праћење тока оспособљавања.

Члан 9.

Провјера усвојеног нивоа знања и радних вјештина у складу са овим програмом врши се полагањем испита, који се организује у просторијама из члана 7. овог програма.

Члан 10.

(1) Оцјену усвојеног нивоа знања и радних вјештина врши испитна комисија.

(2) Испитну комисију чине три члана, и то:

а) два стручна испитивача, један за теоријски, а други за практични дио, од којих је један предсједник комисије и б) лице представник послодаваца.

(3) Чланови испитне комисије обавезни су да испуњавају услове из члана 5. став 1. овог програма.

Члан 11.

(1) Испитом се провјеравају стечена теоријска знања и радне вјештине.

(2) Испит се вреднује са највише 100 бодова.

Члан 12.

Стечено теоријско знање полазника писмено се провјерава помоћу теста знања, а број бодова које полазник може освојити је највише 20.

Члан 13.

(1) Стечене радне вјештине провјеравају се извршавањем једног стандардизованог радног задатка.

(2) Радни задатак може се оцијенити са највише 80 бодова.

(3) Елементи који се вреднују код сваког радног задатка су:

а) уредност при раду - до 10 бодова,

б) извођење технолошких операција и дужности организовања радног мјеста и припрема за лакирање - до 10 бодова,

в) наношење премаза прописаних технологијом и осигурање квалитета радног процеса - до 30 бодова и

г) параметри квалитета извођења појединачних операција у површинској обради дрвета - до 30 бодова.

Члан 14.

(1) Успјех на испиту утврђује се сабирањем укупног броја бодова које је полазник стекао на тесту знања и извршавањем радног задатка.

(2) Оцјена успјешности полазника на испиту даје се описном оцјеном и бодује се на следећи начин:

а) од нула до 50 бодова - недовољно,

б) од 51 до 63 бода - довољно,

в) од 64 до 76 бодова - добро,

г) од 77 до 88 бодова - врлодобро и

д) од 89 до 100 бодова - одлично.

(3) У случају недовољног успјеха на испиту, полазник овог програма упућује се на додатно оспособљавање, након чега стиче право на поновно полагање испита.

Члан 15.

Након полагања испита, полазницима који су остварили број бодова у складу са чланом 14. став 2. т. б) до д) овог програма издаје се увјерење о оспособљености, које има снагу јавне исправе.

Члан 16.

Након завршеног Програма полазници попуњавају евалуациони упитник, на основу којег се врши процјена успјешности одржане наставе за оспособљавање.

Члан 17.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 05.03/052-1476/14
27. фебруара 2014. године
Бања Лука

Министар,
Др Жељко Ковачевић, с.р.

Прилог

ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА ЛАКИРЕРА

1. Назив Програма оспособљавања	Програм оспособљавања за лакирера
2. Подручје рада	Шумарство и прерада дрвета
3. Област	Прерада дрвета
4. Трајање оспособљавања	100 часова (20 часова теоријске наставе и 80 часова практичне наставе)
5. Радне вјештине	Похађањем и успјешним полагањем Програма оспособљавања стичу се радне вјештине: - организовања радног мјеста, - припреме за лакирање, - површинске обраде дрвета и плоча на бази дрвета, наношењем премаза према дефинисаној технологији, - континуитета у квалитету рада и осигурање квалитета цјелокупног радног процеса.
6. Наставни садржај	Циљ Програма Оспособљавање полазника за припремање дрвета и плоча на бази дрвета за лакирање, као и за лакирање наношењем премаза према дефинисаној технологији уз осигурање квалитета радног процеса. Наставни садржаји: - историјат површинске обраде дрвета, - циљ површинске обраде дрвета, - мјере безбједности и заштите на раду, - упутство за припрему – припрема подлоге на бази дрвета, - основни безбједносни ризици, - мјере безбједности и заштите на раду, - упутство за припрему – припрема подлоге на бази дрвета, - дрвне подлоге и начини њихове површинске обраде, - врсте облоге које се обрађују, - природно дрво, - вјештачки материјали, - грешке на површини дрвета, - грешке грађе дрвета и начини отклањања,

	<ul style="list-style-type: none">- чворови,- смолне врећице,- пукотине у структури дрвета,- грешке након машинске и ручне обраде,- удар и пукотине на мјестима сљепљивања,- утиснута и упресована мјеста,- грешке од љепила при фурнирању,- грешке од папира за спајање,- материјали и поступци за отклањање и прикривање грешака,- попуњавање подлоге (гитовање),- попуњавање пора,- попуњавање масом за равнање површине,- обрада стругањем (механичким поступком циклингом),- брушење дрвета и дрвних површина,- машине и уређаји за брушење,- брусна средства и обрада брушењем,- обрада брушењем помоћу брусилица,- отпрашивање радионице и заштита здравља радника,- бојење дрвета,- бајцовање,- наношење бајца,- грешке при наношењу бајца,- избјелјивање,- бојење обојеним лаковима,- нормативи и утрошак материјала,- мјере заштите здравља и безбједности радника приликом бајцовања,- лакирање дрвене површине,- састав и врсте лакова,- NC – нитроцелулозни лак,- PU – полиуретански лакови,- PE – полиестерски лакови,- акрилни лакови,- алкидни или синтетички лакови,- уљани лакови,- ватроотпорни лакови,- примјена еколошких материјала,- водени лакови,- UV отврдњавајући лакови,- био-уља,- восак,- парафински восак,- пчелињи восак,- kamaiva восак,- kandelila восак,- парафин,- микрокристалин,- јапански восак,- урикури восак,- озеокрит,- монган восак,- лак восак,- наношење воска,- полирање тврдим воском,- полирање меким воском,- употреба воска за заштиту других финално обрађених површина,- лазурни премази (на воденој бази),- припрема лака,- подешавање вискозитета,- додавање катализатора у двокомпонентне лакове,- мјере безбједности и заштите здравља на раду у припреми лака,- методе наношења лака,
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - метода шприцањем, - метода умакањем, - метода налијевањем, - метода наношења ваљцима, - метода полијевањем у млазовима, - линија за површинску обраду намјештаја са слободним програмирањем, - услови за добар квалитет лакирања, - сушење лака, - завршна обрада лакираних површина, - особина сјаја, - обрада у међуфазама рада, - обрада у завршним фазама рада, - специјална обрада површине на бази дрвета, - патинирање, - грундирање, - грешке при површинској обради, - паковање и складиштење, - мјере заштите, - безбједност у лакирници, - заштита од пожара и експлозије, - мјере заштите и правила понашања у инцидентним случајевима, - правила понашања у складишту, - правила понашања при пожару, - правила поступања у случају цурења одложеног материјала, - заштита на раду, - управљање отпадом, - заштита животне средине и - познавање ХТЗ заштитне опреме.
7. Облик извођења Програма	Предавањем путем редовне наставе и практичним радом
8. Начин провјере	<p>Током оспособљавања врши се стално праћење степена усвојености нових радних вјештина сваког полазника, помоћу листе за праћење тока оспособљавања. Провјера стечених знања врши се полагањем испита, који се организује у просторијама које одговарају условима на радном мјесту и у условима за које се полазник оспособљавао. Оцјену о стеченим прописаним вјештинама даје испитна комисија. Комисију чине три члана, и то: два стручна испитивача (један за теоријски, а други за практични дио оспособљавања), који морају доказати да имају најмање по пет година практичног искуства из дрвног сектора (предност специјалност из лакирања), а од којих је један предсједник комисије и један представник послодаваца. Испитом се провјеравају стечена теоријска знања и радне вјештине. Испит се вреднује са највише 100 бодова. Стечена теоријска знања провјеравају се тестом знања, који се полаже писмено и вреднује са највише 20 бодова. Стечене радне вјештине провјеравају се извршавањем једног стандардизованог радног задатка. За оцјењивање радног задатка користи се посебна бодовна листа. Радни задатак може да се оцијени са највише 80 бодова.</p> <p>Испитна комисија одређује изглед и детаље завршног практичног испита, те даје коначну оцјену о стеченим вјештинама полазника.</p> <p>Елементи који се вреднују код сваког радног задатка су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уредност при раду – до 10 бодова, - извођење технолошких операција и дужности организовања радног мјеста и припрема за лакирање – до 10 бодова, - наношење премаза прописаних технологијом и осигурање квалитета радног процеса – до 30 бодова, - параметри квалитета извођења појединачних операција у површинској обради дрвета – до 30 бодова. <p>Успјех на испиту зависи од укупног броја бодова које је полазник стекао на тесту знања и извршавањем практичног радног задатка. Бодови се преводе у успјех.</p> <p>Оцјена успјешности полазника на испиту даје се описном оцјеном и бодује се на следећи начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> – од нула до 50 бодова – недовољно, – од 51 до 63 бода – довољно, – од 64 до 76 бодова – добро, – од 77 до 88 бодова – врлодобро, – од 89 до 100 бодова – одлично. <p>Полазник који не положи испит провјере може након додатног оспособљавања приступити поновном полагању испита.</p>
9. Кадровски, дидактички и просторни услови за извођење Програма, те знање и вјештине које се стичу завршетком Програма	<p>Кадровски услови</p> <p>Оспособљавање могу да изводе наставници/предавачи који имају минимално пет година доказаног практичног радног искуства у области прераде дрвета (предност специјалност у области лакирања).</p> <p>За теоријски дио:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дипломирани инжењер машинства, одсјек: механичка прерада (технологија) дрвета или - дипломирани инжењер шумарства, одсјек: механичка прерада (технологија) дрвета.

	<p>За практични дио:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лица која имају завршену најмање средњу стручну спрему из области прераде дрвета, лакирања и површинске обраде са доказаним практичним искуством минимално пет година. <p>Дидактички услови (материјали и алати)</p> <p>Ручни алати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - шпахтла за китовање, - циклинг (стругач), - пакне, - скалпел, - брусилица (ручна, контактна, трачна, вибрациона), - полир машина, - гис машина, - компресор, - пиштољ за лакирање, - дизне за лакирање, - пиштољ за отпрашивање, - прибор за чишћење пиштоља, - вага, - влагомјер, - термометар, - брусни папир, - алат за полирање, - спужве за полирање, - полир пасте и крпе, - кит, - лакови, бајцеви, разређивач и - катализатори, импрегнатори, адитиви. <p>Просторни услови</p> <p>Програм оспособљавања врши се у просторијама које одговарају условима на радном мјесту и у условима за које се полазник оспособљава, а то су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - учионица (кабинет) опремљена наставним средствима за реализацију теоријске наставе (школски намјештај, табла, пројектор и сл.), - простор намијењен за оспособљавање за лакирера који садржи кабину за лакирање са пратећим уређајима или на радним мјестима које има услове за лакирање, односно условима за које се полазник оспособљава. <p>Исходи оспособљавања</p> <p>Након завршеног Програма, полазник треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - анализира радни налог, - упознаје се са радним налогом, - спроводи квантитативну и квалитативну контролу елемената, - китује оштећене дијелове и површине, - бруси површине, - отпрашује површине елемената, - бира и припрема премазе прописане технологијом, - наноси први премаз, - спроводи међуфазно брушење, - отпрашује површине после међуфазног брушења, - наноси завршни премаз, - обезбјеђује услове за међуфазно и завршно сушење, - спроводи завршну контролу лакираних елемената, - полира површину (по потреби), - припрема и одржава алат, уређаје и машине, - контролише и подешава параметре компримираног ваздуха, - одржава опрему и средства за ХТЗ заштиту, - сортира и одлаже отпадни материјал према стандардима.
10. Услови за упис	<p>Лица са навршених 18 година, са завршеном најмање средњом школом, која посједују лљкарско увјерење о здравственим и психофизичким способностима за рад.</p> <p>Предност при упису имају лица која посједују радно искуство у дрвном сектору, а посебно у сектору површинске обраде – лакирања дрвета и плоча на бази дрвета.</p> <p>Пројектор основних знања и радних вјештина полазника врши се писменим улазним тестом.</p>
11. Начин евалуације Програма и постигнућа у учењу	<p>На крају оспособљавања полазници су дужни попунити евалуациони упитник на основу којег се врши процјена успјешности одржаног оспособљавања.</p>